

Тема 13.1. Хвороби шкіри.

1. Кропивниця.

Методичні вказівки.

Розрізняють зовнішні й внутрішні причини незаразних хвороб шкіри. До зовнішніх причин належать фізичні й хімічні фактори. Фізичні фактори – це високі і низькі температури, що викликають опіки та обмороження різного ступеня, а також тривала дія ультрафіолетового, рентгенівського опромінення і радіоактивних речовин, що викликають еритему, дерматит і некроз шкіри. Хімічні фактори – це кислоти, луги, деякі лікарські речовини (препарати бромю, йоду та ін.), які при довготривалій дії на шкіру також викликають подразнення і порушення її структури.

До внутрішніх причин відносять ті фактори, які викликають хвороби шкіри внаслідок порушення обміну речовин. Так, при нестачі вітамінів (нікотинової кислоти) у собак і свиней розвивається пелагра; порушення функції ендокринної системи призводить до появи у тварин мікседеми і склеродермії; захворювання головного та спинного мозку супроводжуються трофічними виразками шкіри та пролежнями; ауто-інтоксикація (при лужних і кислих катарах) проявляється свербіжем, алопеціями та дерматитами. Гречка, просо, конюшина, люцерна та інші рослини в період цвітіння і плодоношення під дією сонячних променів у період жаркої та вологої погоди набувають фотодинамічних властивостей. При поїданні цих рослин у тварин виникають набряки, болючість та свербіж шкіри.

1. Кропивниця (urticaria) – захворювання шкіри, яке проявляється висипом сильно сверблячих папул або пухирців різного розміру. Хвороба спостерігається у коней, великої рогатої худоби, свиней і рідше у собак.

Етіологія. Кропивниця виникає рефлекторно при згодовуванні недоброякісних кормів, при інтоксикації, зумовленій деякими інфекційними

хворобами, при дії деяких медикаментів (скипидар, карболова кислота), при укусах комах.

Патогенез. Деякі автори вважають, що кропивниця виникає внаслідок реакції в організмі антиген – антитіло і є хворобою алергічної природи. Інші вважають це захворювання як наслідок аутоінтоксикації.

Симптоми. В ділянці голови, шиї, грудної стінки, живота, крупа раптово з'являються папули або пухирці плоскої чи напівкулястої форми. На практиці розрізняють кропивницю з обмеженими плоскими пухирцями розміром від зерна сочевиці до чорносливу; кільцеподібну – з вираженими пухирцями із западанням у центрі; кропивницю, при якій кільця, зливаючись між собою, утворюють різні фігури; пухирцеву (бульозну) – коли на поверхні пухирців виникають міхурці, наповнені серозною рідиною.

У великої рогатої худоби кропивниця перебігає з набряком повік, губ, вух, шкіри голови, вим'я, соромітних губ без утворення пухирців і папул. Хвороба супроводжується слезо- і слинотечею, утрудненим диханням, кашлем, гіпотонією передшлунків.

У коней пухирці виникають в ділянці ребер, крупа, шиї. На поверхні пухирців виділяється серозний ексудат, при підсиханні якого утворюються кірочки. Температура тіла підвищена.

У свиней папули з'являються в ділянці спини та боків. Вони спочатку червоного кольору, потім в центрі бліднуть, а їх периферична частина залишається червоною або фіолетовою. Інколи вони покриваються кірочками.

У овець кропив'яний висип у вигляді пухирців локалізується на черевній стінці з внутрішньої поверхні стегна.

У собак висип з'являється в ділянці голови, губ, повік, вух. Ушкоджені ділянки сверблять, волосся на них випадає. З'являється набряк повік, слизової оболонки носа, гортані.

Перебіг кропивниці буває гострий, хронічний і рецидивний.

Діагноз ставлять з урахуванням анамнезу та симптомів. Слід диференціювати від сироваточної хвороби.

Терапія. Призначають бромисті препарати, внутрішньовенно 10 %-й розчин кальцію хлориду, 20 %-й розчин тіосульфату натрію, підшкірно – кальцію глюконат. Уражені ділянки обтирають 1 %-м розчином оцту і 2 %-м спиртом. Застосовують симптоматичну терапію.

Профілактика спрямована на усунення етіологічних факторів, які викликають захворювання та дотримання гігієни утримання тварин.

Контрольні запитання.

1. Охарактеризуйте причини виникнення хвороб шкіри.
2. Дайте визначення хвороби «Кропивниця».
3. Назвіть причини і патогенез кропивниці.
4. Перерахуйте клінічні ознаки даного захворювання у різних видів тварин.
5. Назвіть лікарські препарати, які застосовуються для лікування кропивниці.

Список рекомендованої літератури.

Основна.

1. Внутрішні незаразні хвороби тварин: Підручник. – 2-ге вид., доп. / М.О. Судаков, М.І. Цвіліховський, В.І. Береза та ін.; За ред. М.О. Судакова. – К.: Мета, 2002. – 352 с. (стор. 245–247)
2. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, М.О. Судаков та ін.; За ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 2001. – Ч.2. – 544 с. (стор. 305–307)

Додаткова.

1. Внутренние незаразные болезни животных / И.И. Тарасов, И.П. Кондрахин. В.Г. Ильин. – М.: Агропромиздат, 1987. – 431 с. (стр. 302–305)